[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN ESPRIT DE SOBIRATS DE GIRAUD (ORANGE)
27 DECEMBER 1668
6689

Samenvatting: Huygens richt zich als vriend tot Sobirats, om hem deelgenoot te maken van zijn kritiek op de weigering van de bisschop het *Te Deum* voor prins Willem III te zingen. Huygens kondigt aan zich tot Fabri te zullen wenden.
Zeker tezamen verzonden met Huygens' brief aan Lubières van 25 december 1668 (***6688A***) en zijn brieven aan Fabri en Chambrun van 27 december 1668 (***6690***, ***6691***). Over een antwoord van Sobirats is niets bekend.
Bijlage: Willem III aan Sobirats.
Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 191: afschrift (apograaf).
Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6689, p. 242: samenvatting.
Namen: Alexandre Fabri; Willem III.
Plaatsen: Parijs.
Titels: *Te Deum*.
Glossarium: chanter (zingen).

Transcriptie

Copie.

[1]À Monsieur de Sobirats, Président du Parlement d'Orange.

À La Haye, [2]ce 27[m] Décembre 1668.

Monsieur,

Je n'ay que faire de vous tesmoigner combien Son Altesse a eu aggréable la démonstration que vous venez de luy faire, d'avoir beaucoup de part en ce qui regarde le bien de sa personne et de ses interests. Elle a voulu vous le faire connoistre par sa reponse qui va cy-joincte. Il n'en est pas de mesme, pour l'heure, à l'endroit de Monsieur l'Evesque. Le refus de son *Te Deum* en une resjouissance publique et universelle nous a choqué. Tout Romain que vous estes, je ne sçauroy croire que vous goutiez ce procédé, duquel il est nombre d'exemples directement contraires par tout ailleurs. Et n'a-on pas chanté le *Te Deum* dans la mesme église avec formalité pontificale, lorsque j'envoyeray de Paris la nouvelle du restablissement de l'autorité du souverain? Et auroit-il des sujets, dont la mitre ou le froc les empescheroit de luy souhaitter publiquement du bien, d'en prier Dieu, ou de luy en rendre graces en leur église? Cela est de conséquence, Monsieur, et ne se peut bonnement avaller icy. J'en dis mon advis au bon Prélat et l'avertis en amy, comme l'ayant tousjours aymé. Il se pourroit trouver mal de ces pointilles et j'en serois fort marry. Vous verrez d'ailleurs comme son procédé a encor depleu en ce qui est du serment. Son Altesse s'en explique amplement par sa response au Parlement. Il ne me reste que de m'y rapporter, en vous suppliant de demeurer tousjours bien persuadé que je suis aussi asseurément, qu'aucun de vos meilleurs amis,

Monsieur,

[etc.]

1, Naam geadresseerde autograaf.
2. Dubbele datering, auto- en apograaf.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/6689

Vertaling

Aan de heer Sobirats, president van de Rechtbank van Oranje.

Den Haag, 27 december 1668.

Mijnheer,

Ik hoef u slechts te vertellen hoe aangenaam Zijne [3]Hoogheid het [4]getuigenis vond, dat u net heeft gegeven, waaruit blijkt dat u zich ten zeerste bekommert om zijn persoon en zijn belangen. Hij wil u dat uit zijn antwoord, dat hier is bijgevoegd, laten blijken. Hij is niet, op dit moment, dezelfde mening toegedaan ten opzichte van mijnheer de [5]bisschop. De weigering om voor hem het *Te Deum* in een openbare viering te laten zingen heeft ons diep geschokt. Ook al bent u rooms-katholiek, ik kan niet geloven dat u deze manier van doen goedkeurt, waarvan overal legio voorbeelden zijn die het tegendeel bewijzen. En is het *Te Deum* niet in dezelfde kerk gezongen met pontificale plechtigheid toen ik het nieuws van de herinstelling van het gezag van de soeverein kwam brengen? Of heeft hij van die onderdanen wier mijter en monnikspij het hun verhinderen om hem in het openbaar alle goeds toe te wensen, daarvoor tot God te bidden, en Hem ervoor te danken in de kerken? Dat is niet van belang ontbloot, mijnheer, en het kan hier ter plekke niet zomaar worden geslikt. Ik zal mijn mening erover aan de goede [6]prelaat [7]meedelen en mij tot hem wenden als vriend, omdat ik altijd zeer op hem gesteld ben geweest. Hij kan zich door deze speldenprikken onbehaaglijk voelen, en dat zou mij zeer spijten voor hem. U zult trouwens zien dat zijn handelwijze wat betreft de eedaflegging ook weer ongenoegen heeft opgewekt. Zijne Hoogheid zal een en ander uitgebreid verklaren in zijn antwoord aan de rechtbank. Mij blijft slechts over daarnaar te verwijzen, terwijl ik u verzoek altijd overtuigd te blijven dat ik net zo zeker als wie dan ook van uw beste vrienden ben,

mijnheer,

[enz.].

3. Willem III.
4. Sobirats aan Willem III, 5? december 1668 (verloren?).
5. Alexandre Fabri.
6. Fabri.
7. Huygens aan Fabri, 27 december 1668 (***6690***).

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/6689